

201602075
Zorginstituut Nederland

26 APR 2017

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. mevrouw mr. -
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland

Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Eekholt 4
1112 XH Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

2017019138

Datum 25 april 2017
Betreft Advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer

2017014166

Onze referentie

2017019138

Uw referentie

G47 201602875

Uw brief van

24 maart 2017

Geachte voorzitter, commissie,

Inleiding

U hebt op 24 maart 2017 aan Zorginstituut Nederland (hierna: het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de verstrekking van persoonlijke alarmeringsapparatuur. Bij uw adviesaanvraag hebt u ons ook een kopie van het dossier gestuurd, maar een verslag van de hoorzitting ontbreekt nog. Het Zorginstituut brengt daarom een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het Zorginstituut kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Toepasselijke zorgverzekering

In dit geschil zijn de volgende bepalingen van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering van belang.

- Artikel 'Hulpmiddelen' omschrijft de aanspraak op hulpmiddelen met verwijzing naar de Regeling zorgverzekering (Rzv) en het Verzekeringsreglement, behorende bij de zorgverzekering.
- Persoonlijke alarmeringsapparatuur is een hulpmiddel als bedoeld artikel 2.26, onderdeel j, onder 2, van de Rzv.
- In het Verzekeringsreglement zijn nadere voorwaarden gesteld aan het verkrijgen van hulpmiddelen.

Dit komt overeen met hetgeen daarover bij of krachtens de Zvw is bepaald.

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Indicatievoorwaarden volgens de regelgeving

Persoonlijke alarmeringsapparatuur kan voor vergoeding vanuit het basispakket (Zvw) in aanmerking komen als sprake is van een medische indicatie.

Artikel 2.26, onderdeel j, onder 2, van de Rzv betreft *'persoonlijke alarmeringsapparatuur voor lichamenlijk gehandicapten, indien de lichamenlijk gehandicapte in een verhoogde risicosituatie verkeert'*.

Datum
25 april 2017

Onze referentie
2017019138

De toelichting op dit artikel vermeldt:

'Het doel van de alarmeringsapparatuur is zelfstandig wonen mogelijk te maken voor personen die sociaal redzaam zijn en redzaam zijn in de algemene dagelijkse levensverrichtingen, maar als gevolg van ziekte of gebrek een verhoogd risico lopen in een noodsituatie terecht te komen. De apparatuur wordt verstrekt aan gehandicapten:

- voor wie een duidelijke noodzaak bestaat om in geval van nood onmiddellijk medische of technische hulp van buitenaf in te roepen;
- die bovendien gedurende langere tijd op zichzelf zijn aangewezen;
- en van wie men niet kan verwachten dat ze in een noodsituatie de telefoon zelfstandig kunnen bedienen.'

Vanuit de basisverzekering moet er dus een medische noodzaak voor deze apparatuur bestaan.

Als er geen medische noodzaak is, maar men wil toch graag de beschikking hebben over alarmeringsapparatuur, is in feite sprake van een sociale indicatie. Dit is bijvoorbeeld het geval als iemand graag zelfstandig wil wonen, maar zich niet zeker of veilig voelt om alleen thuis te blijven. Alarmeringsapparatuur op een sociale indicatie hoort thuis bij de gemeente.

Uit eerdere zaken¹ blijkt dat bij een noodzaak om onmiddellijk medische hulp in te roepen gedacht kan worden aan ernstige hart- of longproblematiek waarvoor snel medische behandeling noodzakelijk is.

Een mobiliteitsprobleem kan in sommige gevallen aanleiding zijn tot verstrekking van persoonlijke alarmeringsapparatuur vanuit de basisverzekering. Er is slechts sprake van een indicatie als sprake is van een verhoogd valrisico door een ziekte of aandoening (medische oorzaak) én als het mobiliteitsprobleem dusdanig ernstig is dat op voorhand vaststaat dat zelfstandig opstaan na een val waarschijnlijk niet meer mogelijk is. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat iemand snel moet worden geholpen om medische complicaties te voorkomen.

Als dit niet het geval is, bestaat er geen indicatie voor persoonlijke alarmeringsapparatuur vanuit de basisverzekering. Persoonlijke alarmeringsapparatuur komt dan voor eigen rekening of kan via de gemeente worden aangevraagd.

¹ Zie onder andere Kennis Gebundeld (ZIN, destijds CVZ, 2012), <https://www.zorginstituutnederland.nl/binaries/content/documents/zinl-www/documenten/rubrieken/pakket/zvw-zorg/1211-kennis-gebundeld-kennis-over-verstrekkingengeschillen/1211-kennis-gebundeld-kennis-over-verstrekkingengeschillen/Kennis+Gebundeld+%28Kennis+over+Verstrekkingengeschillen%29.pdf>

Medische beoordeling

Voor een medische beoordeling van het geschil heeft de medisch adviseur van het Zorginstituut kennisgenomen van de stukken. Op basis van het dossier deelt de medisch adviseur het volgende mee.

In haar schrijven van 18 juli 2016 geeft verzoekster aan dat zij als gevolg van polyartrose niet kan lopen en haar handen bijna niet kan gebruiken. Zij woont buitenaf, er komt niet elke dag iemand over de vloer.

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Datum
25 april 2017

Onze referentie
2017019138

Het feit dat iemand alleen woont en dat een netwerk ontbreekt, vormt op zich geen indicatie voor vergoeding van personenalarmering vanuit de basisverzekering. Ook een mobiliteitsprobleem en de aanwezigheid van osteoporose zijn niet zonder meer een indicatie voor persoonlijke alarmeringsapparatuur op grond van de Zvw. Om voor vergoeding vanuit de Zvw in aanmerking te komen, moet sprake zijn van een verhoogd valrisico én moet het mobiliteitsprobleem dusdanig ernstig zijn dat op voorhand vaststaat dat zelfstandig opstaan na een val waarschijnlijk niet meer mogelijk is, waarbij onmiddellijke (medische) hulp nodig is om medische complicaties te voorkomen. Als dit niet het geval is, is sprake van een sociale indicatie.

Volgens de informatie van de verpleegkundig consulent reumatologie van 15 oktober 2015 is verzoekster lichamelijk fors beperkt. Zij beweegt zich in huis voort met een zadelkruk, omdat een rollator te pijnlijk is vanwege uitgebreide handartrose. Buitenshuis gebruikt zij een rolstoel. De verpleegkundig consulent geeft aan dat verzoekster een verhoogd valrisico heeft (22 volgens de Valrisico-inventarisatie, VRI) en dat zij volgens de CBO-richtlijn osteoporose- en fractuurpreventie in een verhoogde risicogroep valt. Verzoekster zelf noemt het in haar schrijven van 18 juli 2016 'een levensbedreigende situatie'.

In eerdere zaken zijn criteria benoemd ten aanzien van de ernst van osteoporose en het risico van fractures.² In geval van verzoekster bestaat er een verhoogd valrisico. Er kan sprake zijn van de noodzaak voor onmiddellijke medische hulp om medische complicaties te voorkomen wanneer op voorhand vaststaat dat zij een sterk verhoogd risico (hoger dan gebruikelijk in deze leeftijdscategorie) op een fractuur heeft. Uit de informatie van de huisarts en verpleegkundig consulent komt dit niet duidelijk naar voren. Ook ontbreekt informatie over de door verzoekster genoemde 'levensbedreigende situatie'.

De verpleegkundig consulent geeft weliswaar aan dat verzoekster volgens de CBO-richtlijn in een verhoogde risicogroep valt, maar dit is niet nader gespecificeerd. Dit dient nader onderzocht te worden.

Juridische beoordeling

De vraag die beantwoord moet worden is of verzoekster in dit geval aanspraak heeft op de verstrekking van persoonlijke alarmeringsapparatuur op grond van de Zorgverzekeringswet.

² Zie o.a. Kennis Gebundeld, ZIN, 2012: "ernstige osteoporose [de WHO-criteria: body mass density < 2,5 SD onder referentiewaarde (T-score) en tevens één of meer osteoporotische fractu(u)r(en) in de anamnese waarbij op voorhand een sterk verhoogd risico op (een) fractu(u)ren vaststaat."
<https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2012/11/01/kennis-gebundeld-kennis-over-verstrekkingengeschillen>

Het Zorginstituut heeft kennisgenomen van de stukken. Gelet op de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering en het advies van de medisch adviseur, is het Zorginstituut van mening dat verweerder, met inachtneming van het advies van de medisch adviseur, nader onderzoek dient te verrichten om de vraag te kunnen beantwoorden in hoeverre sprake is van een noodzaak om na een val onmiddellijk *medische* hulp in te roepen om medische complicaties te voorkómen.

Hoogachtend,

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Datum
25 april 2017

Onze referentie
2017019138